

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Katowice-Wschód postanowieniem z dnia 14 maja 2018 r. ogłosił upadłość dłużnika Ż. K. (...) w Z., ustanowił sędziego-komisarza i jego zastępcę oraz syndyka, wezwał wierzycieli do zgłoszenia wierzytelności oraz osoby, którym przysługują prawa osobiste i roszczenia ciężące na nieruchomości, a także stwierdził, że wszczęte postępowanie upadłościowe jest głównym postępowaniem. Jednocześnie Sąd Rejonowy oddalił wniosek dłużnika o zatwierdzenie warunków sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa.

Sąd Rejonowy ustalił, że w stosunku do dłużnika w dniu 7 kwietnia 2017 r. otwarto postępowanie układowe, które następnie na podstawie postanowienia z dnia 11 grudnia 2017 r. zostało umorzone z uwagi na występowanie w sprawie przesłanki z art. 325 ust. 2 pr.rest. W ramach postępowania restrukturyzacyjnego został sporządzony spis wierzytelności, w którym ujęto wierzytelności w łącznej kwocie 18.699.691,59 zł. Z kolei w spisie wierzytelności spornych ujęto kwotę 7.253.124,72 zł wierzyciela (...) S.A., o którą toczy się postępowanie przed Sądem Okręgowym w Ł. (sygn. akt (...)). Łącznie suma wierzytelności spornych i niespornych wynosi 25.952.816,31 zł. Dłużnik jest niewypłacalny, gdyż utracił zdolność do wykonywania wymagalnych zobowiązań, których opóźnienie w regulowaniu przekracza trzy miesiące. Okoliczność tę potwierdza załączone do wniosku o ogłoszenie upadłości oszacowanie sporządzone w styczniu 2018 r. przez biegłego sądowego M. J.. Zdaniem Sądu Rejonowego nie występują negatywne przesłanki ogłoszenia upadłości z art. 13 pr.up. Łączne koszty postępowania upadłościowego kształtują się na poziomie 476.750,94 zł, a szacunkowa wartość składników majątkowych ustalona w postępowaniu restrukturyzacyjnym na podstawie spisu inwentarza wynosi 12.166.528,60 zł. Z tego względu Sąd pierwszej instancji uznał wniosek o ogłoszenie upadłości za uzasadniony.

W odniesieniu natomiast do wniosku do wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa Sąd Rejonowy ustalił i zważył, co następuje.

Wniosek ten dotyczył sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa w postaci Z. (...) wraz z przywiązanymi do niego prawami za kwotę 900.000 zł.

Sąd Rejonowy wskazał, że cena sprzedaży tego składnika majątkowego jest niższa o 269.000 zł od określonej przez biegłego sądowego M. J. wartości likwidacyjnej (1.169.000 zł), w tym także w zakresie wartości nieruchomości określonej na kwotę 128.851 zł, w stosunku do wartości wskazanej przez dłużnika we wniosku o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego (700.000 zł). Wskazano także, że tę nieruchomość obciążają zabezpieczenia hipoteczne wynoszące 1.732.500 zł.

Sąd pierwszej instancji zauważył również, że cena miała być płatna w ośmiu ratach, a nabywca nie wpłacił tej kwoty na rachunek depozytowy sądu. Nabywca zamierza sfinansować zakup zorganizowanej części przedsiębiorstwa z kredytu, lecz nie przedstawił promesy bankowej.

W dalszej części Sąd Rejonowy zacytował treść art. 2 ust. 1 oraz art. 56c pr.up., po czym stwierdził, że zaproponowane warunki sprzedaży nie spełniają tych wymogów ustawowych, co z kolei skutkowało oddaleniem wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży.

W zażaleniu dłużnik zarzucił naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 35 pr.up. poprzez zaniechanie wszechstronnej oceny materiału dowodowego polegającego na:

- uznaniu, że wystąpiły negatywne przesłanki do uwzględnienia wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa, podczas, gdy nie miały miejsca okoliczności określone w art. 56c pr.up.;

- błędnym uznaniu, że upadły posiada wierzytelność w kwocie 3.255.000 zł względem (...) Sp. z o.o. Ska przekazanej tytułem kaucji gwarancyjnej, która nie została zwrócona, podczas, gdy wierzytelność ta została już rozliczona ;
- błędnym przyjęciu, że kwota uzyskana w postępowaniu upadłościowym przy likwidacji na zasadach ogólnych, pomniejszona o koszty postępowania, które należałoby ponieść w związku z likwidacją w tym trybie będzie wyższa od ceny uzyskanej przy uwzględnieniu wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży przedsiębiorstwa dłużnika;
- całkowitym pominięciu braków formalnych w sprawozdaniu nadzorca, które było pozbawione analizy stopnia zaspokojenia wierzycieli w przypadku upadłości likwidacyjnej w porównaniu do stopnia zaspokojenia wierzycieli przy sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa i powieleniu błędów nadzorca w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia.

Wskazując na powyższe dłużnik zaskarżone postanowienie w całości wniósł o jego zmianę i uwzględnienie wniosku z dnia 22 stycznia 2018 r. o zatwierdzenie warunków sprzedaży i ogłoszenie upadłości zgodnie z uproszczonym wnioskiem o ogłoszenie upadłości, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd pierwszej instancji.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Zażalenie dłużnika okazało się częściowo uzasadnione iż następujących przyczyn.

W pierwszej kolejności trzeba zaakcentować, że choć uzasadnienie zażalenia odnosi się jedynie do kwestii związanej z oddalonym wnioskiem o zatwierdzenie warunków sprzedaży w ramach przygotowanej likwidacji, to jednak, jak wynika z treści zakresu zaskarżenia postanowienia z dnia 14 maja 2018 r. dotyczy ono całości tego orzeczenia, w tym także samego ogłoszenia upadłości dłużnika, o co sam wnosił, przyznając, że jest niewypłacalny.

Mając tak określony przedmiot zaskarżenia trzeba powiedzieć, że Sąd Okręgowy nie podziela zażalenia dłużnika w odniesieniu do podstaw ogłoszenia jego upadłości, o którą jak już powiedziano - sam wnioskował. Z niewadliwie ustalonego stanu faktycznego wynika, że dłużnik jest niewypłacalny w ujęciu art. 10 w zw. z art. 11 ust. 1 pr.up. Ponadto nie występuje w sprawie negatywna przesłanka ogłoszenia upadłości z art. 13 pr.up. Okoliczności tych nie kwestionuje w zażaleniu dłużnik, stąd też jego zażalenie w części odnoszącej się do podstaw ogłoszenia upadłości nie mogło odnieść zamierzonego skutku procesowego.

Istota zażalenia w takiej sytuacji sprowadza się do oceny zasadności oddalenia wniosku dłużnika o zatwierdzenie warunków sprzedaży w ramach przygotowanej likwidacji.

Sąd Rejonowy oddalił ten wniosek podnosząc w tym zakresie szereg argumentów. Wskazał mianowicie, że nabywca zorganizowanej części przedsiębiorstwa nie wpłacił na rachunek depozytowy kwoty, za którą zamierza nabyć składniki majątkowe dłużnika. Jeśli to było przyczyną oddalenia wniosku, to stanowisko sądu jest nietrafne. Przepisy prawa upadłościowego nie statuuje wymogu zapłaty całości ceny na rachunek depozytowy sądu, jako przesłanki zatwierdzenia warunków sprzedaży w przygotowanej likwidacji. Co jedynie art. 56e ust. 2 pr.up. wprowadza niepodlegającą modyfikacji regułę, że zawarcie umowy sprzedaży może nastąpić wyłącznie po wpłaceniu przez nabywcę całej ceny do masy upadłości. W rezultacie sąd może zatwierdzić warunki sprzedaży również bez dokonanej uprzednio wpłaty na rachunek depozytowy, przy czym syndyk jest uprawniony do zawarcia umowy sprzedaży, o ile nabywca wpłaci do masy całą ustaloną cenę transakcyjną. Spełnienie świadczenia do depozytu sądowego na etapie złożenia wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży ma jedynie znaczenie dla możliwości wydania nabywcy mienia po zatwierdzeniu warunków sprzedaży (art. 57f ust. 1 pr.up.).

Miesięczny termin na zawarcie umowy, o którym mowa w art. 56e ust. 1 pr.up. nie ma charakteru bezwzględnie, gdyż zaakceptowane przez sąd warunki umowy mogą przewidywać inny termin zawarcia umowy. Istotne jest jedynie to, że do zawarcia umowy może dojść dopiero po wpłaceniu przez nabywcę całości ceny. Wniosek dłużnika o

zatwierdzenie warunków sprzedaży w realiach niniejszej sprawy nie łamie zasad wynikających z przywołanych tutaj dwóch przepisów, albowiem przewiduje zawarcie umowy dopiero po wpłaceniu przez nabywcę całości ceny. Okoliczność, że cena ma być płatna w trzech transzach - po zatwierdzeniu przez sąd warunków sprzedaży - nie ma więc jurydycznego znaczenia. Również irrelevantne jest dla sprawy źródło finansowania ceny, a nabywca nie ma obowiązku przedkładania promesy udzielenia kredytu. Rozłożenie natomiast płatności ceny w czasie, na warunkach określonych we wniosku dłużnika winno być jednak oceniane poprzez pryzmat art. 56c pr.up., a zatem, pod kątem, czy wedle zasad wynikających z tego przepisu transakcja zbycia mienia w ramach przygotowanej likwidacji jest korzystniejsza, niż sprzedaż w toku likwidacji składników masy upadłości według zasad ogólnych prawa upadłościowego. Może bowiem się okazać, że z uwagi na rozciągnięcie w czasie finalizacji umowy sprzedaży w ramach przygotowanej likwidacji z punktu widzenia kryteriów art. 56c pr.up. jest mniej korzystane niż inne formy sprzedaży upadłościowej. Takiej oceny jednak Sąd pierwszej instancji nie dokonał.

Sąd Rejonowy zwrócił także uwagę, że zachodzi dysproporcja pomiędzy załączoną do wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży wyceną nieruchomości a jej wyceną dokonaną na potrzeby postępowania restrukturyzacyjnego. Nie zostało jednak w sposób przejrzysty wysłowione, czy oznacza to, że Sąd Rejonowy kwestionuje samą wycenę biegłej M. J.. O ile Sąd miał w tym zakresie wątpliwości, to w ramach przysługujących mu instrumentów procesowych winien był tę kwestię wyjaśnić, czego zaniechał.

Zgodnie z art. 56c ust. 1 pr.up. sąd uwzględnia wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży, jeżeli cena jest wyższa niż kwota możliwa do uzyskania w postępowaniu upadłościowym przy likwidacji na zasadach ogólnych, pomniejszona o koszty postępowania, które należałoby ponieść w związku z likwidacją w takim trybie. Z kolei ust. 2 tego przepisu zezwala sądowi upadłościowemu na uwzględnienie wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży, jeżeli cena jest zbliżona do kwoty możliwej do uzyskania w postępowaniu upadłościowym przy likwidacji na zasadach ogólnych, pomniejszonej o koszty postępowania, które należałoby ponieść w związku z likwidacją w takim trybie, jeżeli przemawia za tym ważny interes publiczny lub możliwość zachowania przedsiębiorstwa dłużnika.

Na gruncie zatem art. 56c ust. 1 pr.up. sąd oceniając wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży winien przeprowadzić analizę, czy w wyniku przygotowanej sprzedaży dojdzie do zaspokojenia wierzycieli w większym stopniu niż wskutek likwidacji składników majątku na zasadach ogólnych w toku postępowania upadłościowego. Sąd więc w pierwszej kolejności winien porównać zaproponowaną cenę sprzedaży w ramach trybu przygotowanej likwidacji do możliwej do uzyskania ceny w ramach likwidacji masy upadłości prowadzonej na zasadach ogólnych, przy czym nie chodzi tutaj tylko o porównanie samych kwot. Może bowiem mieć miejsce i taka sytuacja, że nawet mniejsza cena nabycia w ramach przygotowanej likwidacji doprowadzi do pełniejszego zaspokojenia wierzycieli, gdyż jednocześnie z uzyskanej ceny nie trzeba będzie pokrywać kosztów postępowania upadłościowego. Zależy to od okoliczności faktycznych określonego przypadku. Sąd Rejonowy zatem winien był dokonać symulacji wysokości zaspokojenia wierzycieli w obu trybach sprzedaży, przy uwzględnieniu możliwej do uzyskania ceny, wysokości wierzytelności objętych postępowaniem upadłościowym oraz kosztów tego postępowania.

Sąd Rejonowy w zupełności pominął te istotne dla sprawy okoliczności, poprzestając w zasadzie na zacytowaniu w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia treści pisma nadzorcy sądowego z dnia 14 maja 2018 r. Już na marginesie trzeba się zauważyć, że z akt sprawy nie wynika, że dłużnik mógł zapoznać się z treścią tego pisma przed rozprawą, na której zapadło zaskarżone orzeczenie, jak również odnieść się do niego.

W toku ponownego rozpoznania sprawy w pierwszej kolejności Sąd Rejonowy dokona oceny, czy wniosek dłużnika o zatwierdzenie warunków sprzedaży w ramach przygotowanej likwidacji, pod kątem formy i treści odpowiada wymogom prawa upadłościowego, a w razie pozytywnej odpowiedzi na to pytanie poczyni ustalenia, czy spełnione zostały kryteria zatwierdzenia warunków tej sprzedaży, w szczególności wynikające z art. 56c pr.up.

Brak ustaleń faktycznych w tym przedmiocie skutkuje to uchylenie zaskarżonego orzeczenia w części odnoszącej się do pkt 1, tj. w zakresie oddalenia wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży w trybie przygotowanej likwidacji.

Dlatego też na podstawie art. 385 oraz art. 386 § 4 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oraz art. 35 p.u. orzeczono jak na wstępie.

A. P.	D. C.	M. P.